

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, genel gerekçe ve madde gerekçeleri ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim **26**/03/2025

Doğan BEKİN

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 27-3-2025	Esas No: 2/3038

26 Mart 2025
1605186

GENEL GEREKÇE

İnsanlık tarihinin en eski miraslarından birisi taş sanatıdır. Ülkemizin birçok yerinde bugün gerek yapı gerekse süsleme sanatı için kullanılmaya devam edilen birçok farklı taş bulunmaktadır. Sayıları giderek azalan taş ustaları bu taşların üzerinde yaptıkları işlemler ile taşlara adeta can vererek sanata dönüştürmektedirler. Taş işlemeciliğinde 7.000 yıllık bir tarihi olan Mardin’de Mardin Taşı Medeniyetler Taşı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yüzyılları aşkın bir maziye sahip olan Mardin’de günümüzde hala ayakta duran çok sayıda taştan yapılmış ev ve konak bulunmaktadır. Mardin taş evleri yapımı belirli bir mimari yapı etrafında günümüzde de yapılmaya devam etmektedir. Mardin taş evlerinin kapı, pencere çevreleri, sütunlar, kemerler taş işçiliğinin oya gibi ince örnekleriyle bezelidir. Bölgedeki Mardin taş evlerinin yanında camiler, çeşmeler, konaklar, süslemeler, köprüler, kemerler gibi çok mimari yapı “katori (Nahit)” taş adı verilen bir yapı malzemesi kullanılarak inşa edilmektedir. Geçmişte tamamen el işçiliği ile yapılan bu evler günümüzde gelişmiş kesme aletleri ile yapılmaktadır. Taş ocaklarından çıkarılan katori taş fabrikalarda ve atölyelerde işlendikten sonra ev veya diğer yapılarda kullanılmak için sunulmaktadır. Katori taşı güçlü bir yapı malzemesi olduğu gibi kolay şekil alabilen bir malzeme olarak da dikkat çekmektedir. Yaz aylarında evlerin serin kalmasını, kış aylarında ise evlerin sıcaklığını muhafaza etmesine imkan sağlamaktadır.

Bu kanun teklifi ile Mardin ilinde “Mardin Taşı Araştırma ve Uygulama Enstitüsü”nün kurulmasıyla, kamu ve özel sektör kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu doğal yapı taşlarının işlenmesi montaj hattının kurulması, restorasyon alanlarında geleneksel ve modern mimari öğreti tekniklerini işlevsel olarak öğretmek aynı zamanda doğal yapı taşlarının fiziksel ve kimyasal özelliklerinin araştırılması sağlanacaktır. Ayrıca kadim şehirlerden olan Mardin’in doğal taş alanında yok olmaya yüz tutmuş eserlerin tarihi bir dokunuş ile restore edebilecek yetişmiş kalifiye ara eleman yetiştirmesine de vesile olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Mardin taşının jeolojik, fiziksel ve kimyasal analizlerinin yapılması, Ar-Ge çalışmaları yürütülmesi, çevre dostu üretim tekniklerle Mardin taşının işlenmesi, ustaların yetiştirilmesi ve Mardin taşının ulusal ve uluslararası pazarda tanıtımının sağlanması, Mardin taşının kültürel ve ekonomik potansiyelini artıracak projelerin geliştirilmesi amacıyla bir enstitü kurulması teklif edilmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununun ek 92 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Rektörlüğe bağlı olarak yeni kurulan Mardin Taşı Araştırma ve Uygulama Enstitüsünden;”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

